

**УЧАСТЬ СТУДЕНТІВ БУКОВИНСЬКОГО
 ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
 В АНСАМБЛІ “ТРЕМБИТА” (ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ)**

Ірина БОЙЧУК

Чернівецький національний університет
 імені Юрія Федьковича, Чернівці (Україна)
 i.boychuk@chnu.edu.ua

**PARTICIPATION OF STUDENTS OF THE BUKOVINIAN
 STATE MEDICAL UNIVERSITY IN “TREMBITA” ENSEMBLE
 (HISTORY AND MODERN TIMES)**

Irina BOYCHUK

Yuriy Fedkovych Chernivtsi National
 University, Chernivtsi (Ukraine)
 https://orcid.org/0000-0001-6702-9121

Бойчук Ірина. *История участия студентов Буковинского государственного медицинского университета в ансамбле “Трембита”.* Народный аматорский ансамбль песни и танца создан в 1963 году на основе студенческих хорового и танцевального коллективов. Ансамбль неоднократно выступал с концертами не только на Буковине, а также в Румынии, Польше, Венгрии и других странах. **Цель исследования.** Проанализировать мотивы участия студентов БДМУ в деятельности народного аматорского ансамбля песни и танца “Трембита”. **Методология исследования.** В статье использованы описательный, библиосемантический и историко-сравнительный методы. **Выводы.** Изучая вопросы участия студенческой молодежи в аматорской творческой деятельности ансамбля, можно отметить высокий уровень развития интереса студенческой молодежи к культурным традициям и обычаям своего народа, а также формирование моральных и духовных качеств будущих врачей.

Ключевые слова: *народный аматорский ансамбль песни и танца “Трембита”, история Буковинского государственного медицинского университета, культурные традиции, аматорская деятельность студентов.*

Вступ. Демократизація суспільства, його трансформація гостро поставили проблему вивчення та осягнення своєї історичної спадщини, в якій культурні традиції посідають чільне місце. Сьогодні питання розвитку національних культурних традицій – це осмислення місця нації у загальному процесі розвитку людства, а для українського народу – історичне відкриття, яке утверджує його як самодостатню структуру у співдружності етнічних спільностей і визначає належне місце, роль і значення в історичному контексті, без міфологізації, на діалектичних засадах.

Музично-пісенна культура споконвіку була невід’ємною часткою життя українців. Свідченням того є розмаїття жанрів та тематики народної музичної творчості: думи, історичні пісні, пісні-хроніки і балади, пісні про кохання і родинне життя, колицькі, жартівливі, пісні-танки й приспівки до танців, застольні співи, коломийки, козацькі, рекрутські, чумацькі пісні тощо.

За народними піснями можна вивчати побут, ставлення громади до тих чи інших вчинків її представників. Немає такого повороту людської долі, який би не згадувався в українській народній музично-пісенній творчості.

Зважаючи на невичерпність віками сформованого музичного потенціалу українців, виникає потреба принципово нового підходу до збереження культурних традицій та звичаїв. У зв’язку з цим **актуально** стає проблема використання молоддю вільного часу, виявляючись своєрідним індикатором культури дозволя студентства, де коло їхніх інтересів, устремлінь, бажань має можливість втілюватися у різних видах і формах позанавчальної діяльності і більш повно реалізувати себе у

соціально-культурній творчості, специфічними ознаками якої є нерегламентованість, добровільність та демократичність.

Історіографічний огляд. Питання аматорської діяльності студентів вивчали відомі мистецтвознавці – Б. Асаф’єв, А. Піотровський, А. Бакушинський, М. Каган, проблеми позанавчальної діяльності – Г. Кондратенко та інші науковці. Однак, дослідження питань виявлення ставлення студентської молоді Буковинського державного медичного університету до традицій та звичаїв рідного краю, а також аналіз мотивів їхньої участі у діяльності народного аматорського ансамблю пісні і танцю “Трембита” є недостатньо дослідженим у сучасній науковій літературі. Тому, у даній роботі вважасмо за необхідне проаналізувати діяльність народного аматорського ансамблю, розглянути історію його створення та сучасний розвиток колективу.

Основна частина. Заснування та перші роки діяльності Чернівецького державного медичного інституту (ЧДМІ) проходили в умовах повоєнної розрухи та цілого комплексу несприятливих обставин. Вся лікувально-профілактична мережа під час війни була зруйнована та розграбована, значно зменшилась кількість медичних кадрів. Однак робота йшла у всіх сферах життєдіяльності навчального закладу.

Молодіжний ансамбль пісні і танцю Чернівецького медичного інституту був створений в кінці 1945 року. На той час хоровий і танцювальний колективи працювали окремо. Молодіжний колектив художньої самодіяльності Інституту за порівняно невеликий проміжок часу зміг добре підготуватися до міської олімпіади з художньої самодіяльності і зайняти провідні місця:

(хоровий гурток – 2-е місце, джаз-оркестр – 2-е місце; і це без вакантних перших місць)¹.

Директор Медінституту – Дмитро Сергійович Ловля висловив подяку керівникам і учасникам художньої самодіяльності: керівнику хорового гуртка Лісовому, керівнику драматичного гуртка Жихарському, старості хорового гуртка Кутومانовій, старості джаз-оркестру Файн, старості драматичного гуртка Сідельковер, старості 5 курсу Карманській (Наказ по ЧДМІ № 108 від 28 жовтня 1946 р.).

З 1957 року, після створення окремої оркестрової групи, а саме: хорова, танцювальна й оркестрова об'єдналися. В основу репертуару ансамблю входили буковинські народні пісні й танці. В цьому ж році ансамбль успішно виступив на першому обласному фестивалі молоді Буковини.

Особливий успіх випав на долю танцювальної групи ансамблю, яка завоювала право виступу на першому Республіканському фестивалі молоді та студентів в м. Києві. За успішний виступ на цьому фестивалі, ансамбль був удостоєний диплому III-го ступеню.

Після повернення з Києва, ансамбль почав посилену роботу над розширенням свого репертуару. Крім буковинських народних пісень і пісень буковинських композиторів, таких як: "Гей піду я на Черемош", "Повилася павутина" в обробці Г. Шевчука, "Пісня про Олексу Довбуша" муз. Б. Крижанівського, "Синя чічка" в обробці С. Сабадаша, "Чернівецький вальс" муз. Йосипа Ельгісера, "Фестивальні коломийки" В. Михайлюка, в репертуар хорової групи ввійшло цілий ряд українських народних пісень та пісень радянських композиторів, таких як: "Ой у вишневому садочку", "Гей на високій полонині", "Пішов Іван в полонину косити", "Коли тоту комоницю сіяли", "Летів пташок понад воду", "Іванку-Іванку", "Іхав козак за Дунай", "Сусідко", "Лугом іду, коня веду", "Вівчарик" Є. Козака, "Вівці мої вівці" – муз. М. Гринишена, "Колокольчик" та "Вечірній звон" в обробці О. Свешнікова, "На Україні зірнька зійшла" та "А ми навколо сонця" муз. В. Процька, "Пісня про партію" муз. Д. Задорова, "Партіє тобі хвала" муз. М. Николаєва та багато інших².

Репертуар танцювального колективу складався з таких танців, як "Туцулка", "Аркан", "Парубоцькі жарти", "Буковинські коломийки", "Верховинка", "Тропотянка", "Гуляночка", "Козачок", "Російський перепляс", "Кадриль", "Торський танок", "Чардаш", "Го-па-ша", "Кулушарій", "Молдованеска", "Студентська полька", "На призьбі" та багато інших.

Ансамбль виступав у багатьох селах, районних центрах області та колгоспних станах, а також за межами області. Тільки протягом 1964–65 н. р. було дано понад 49 концертів. За останні 5 років, на всіх обласних та міських оглядах художньої самодіяльності, ансамбль завжди завоював перші місця.

В 1960 році танцювальна група ансамблю приймала участь у Республіканському огляді художньої самодіяльності присвяченому декаді української літератури і мистецтва у Москві й була нагороджена грамотою Міністерства

культури УРСР.

На обласному огляді колективів художньої самодіяльності присвяченому 150 –річчю з дня народження Т. Г. Шевченка, ансамбль зайняв перше місце і нагороджений дипломом першого ступеня та грошовою премією.

Ансамбль був учасником звітнього концерту в м. Києві, присвяченому 25-річчю воз'єднання Північної Буковини з Українською РСР.

В репертуарі ансамблю: "Пісня про партію" (муз. Д. Зодора), "Моя Верховина" (муз. Л. Яценка), "Через поле широкее" (українська народна пісня), "На колесні стога" (обробка А. Кушніренка), "Молодіжні коломийки" (музика М. Романка), італійська народна пісня "Санта Лючія", російська народна пісня "Колокольчик", "А ми навколо сонця" і "На Україні зірнька зійшла" (муз. В. Процька), "Голубар" (обробка Б. Крижанівського), "Чотири воли пасу я" та ін.

Крім цього, при ансамблі був чоловічий та жіночий квартет. В репертуар танцювальної групи входили такі танці: "Коломийка", "Карпатські наспіви", "Голубар", "Чардаш", "Російський перепляс", "Парубоцькі жарти" та інші.

Художнім керівником та диригентом хору був викладач музичного училища М. М. Романко, головним балетмейстером – директор Чернівецького обласного будинку народної творчості М. А. Поморянський, керівником оркестрової групи – кандидат медичних наук, В. М. Круцяк.

Всю свою творчу підготовчу роботу колектив проводив у клубі медінституту. В розпорядженні ансамблю були костюми, які необхідні для концертних виступів, а склад ансамблю загалом нараховував 110 чоловік, його учасниками були студенти та викладачі інституту³.

"Самодіяльний ансамбль пісні і танцю" був створений у 1963 році на основі уже існуючого хорового та танцювального колективів. З ініціативи талановитих студентів другого курсу медичного інституту Павла та Івана Мельників, Б. Шевченка, О. Клименка, М. Козуба та оркестрової групи музикантів якими керував В. Круцяк. Першими керівниками ансамблю були Л. Боднарук та М. Романко, балетмейстром М. Поморянський та керівником оркестру В. Круцяк, вони активно сприяли формуванню неповторного творчого стилю ансамблю. Виступи колективу демонстрували високу майстерність, різнобарв'я українського пісенного і танцювального фольклору⁴.

За значні успіхи в розвитку самодіяльного мистецтва ансамблю 26 жовтня 1965 року на засіданні Президії Української республіканської Ради Професійних (УРРПС) присвоєно звання «Самодіяльний народний ансамбль пісні і танцю Чернівецького медичного інституту» за високу виконавську майстерність та активну творчу роботу по обслуговуванню трудящих (Витяг з Протоколу № 32 Президії УРРПС від 26.10.1965 р., голова – В. Клименко) (див. фото № 1–2)⁵. Колектив неодноразово був нагороджений дипломами та грамотами за активну участь у розвитку народного самодіяльного мистецтва.

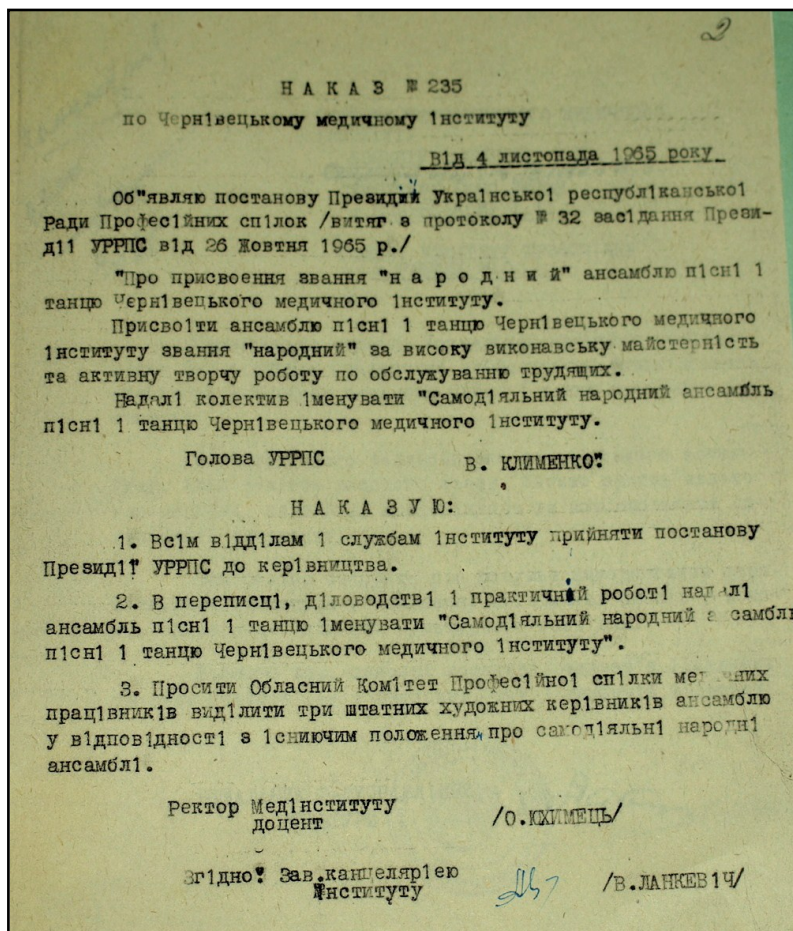
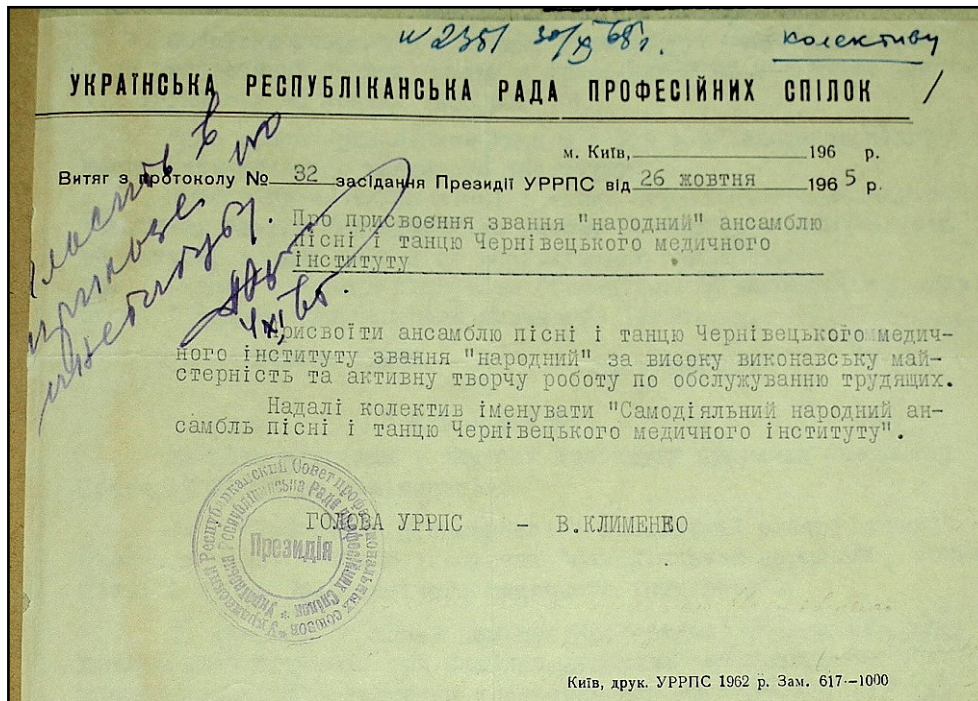
¹ Materialy pro robotu samodiyal'noho narodnoho ansamblyu pisni i tantsyu Chernivets'koho derzhavnoho medychnoho instytutu (1965) [Materials on the work of the amateur folk song and dance ensemble of the Chernivtsi State Medical Institute (1965)], Derzhavnyi arkhiv Chernivets'koyi oblasti (DACHO) [State Archive of Chernivtsi Region (DACHO)], F. P 938, Op. 5, Od. zb. 1289, 16 ark.

² Dovidka pro robotu molodizhnoho ansamblyu pisni i tantsyu Chernivets'koho medychnoho instytutu (1965) [Information on the work of the youth song and dance ensemble of the Chernivtsi Medical Institute (1965)], DaCho, F. P 938, Op. 5, Case. 1289, Ark. 7–9.

³ DACHO, F. P 938, Op. 5, Case. 1289, Ark. 15–16.

⁴ Bukovyns'kyu derzhavnyu medychnyy universytet: Istoriya i s'ohodennya (do 70-richchya) [Bukovina State Medical University: History and Present (70th Anniversary)], za red. T. M. Boychuka, Chernivtsi: BSMU, 2014, P. 216.

⁵ DACHO, F. P 938, Op. 5, Case 1289, Ark. 1.

Фотокопії № 1-2. Про присвоєння звання "народний" Ансамблю пісні і танцю Чернівецького державного медичного інституту (1965). Фонди ДАЧО

Фото 3. Учасники ансамблю Чернівецького медичного інституту. У центрі – М. А. Поморянський та М. М. Романко (1964 р.). Архів проф. В. Ф. Мислицького

Фото. 4. Колектив ансамблю "Трембіта" у 1980-х рр. Архів БДМУ

Як свідчать архівні документи, Чернівецьке обласне управління культури привітало керівника хору М. М. Романко, керівника танцювальної групи М. А. Поморянського та керівника оркестрової групи В. М. Круцяка з нагоди присвоєння ансамблю пісні і танцю почесного і заслуженого найменування “Самодіяльного народного колективу”. С. І. Дідик, голова облуправління культури побажав усім учасникам ансамблю та його керівникам доброго здоров'я, успіхів у навчанні, роботі та в особистому житті, великих творчих досягнень на мистецькій ниві, щоб надалі лунала чудова радянська пісня, віхром кружляв запальний народний танець, даючи насолоду і наснагу в труді славним радянським людям – будівникам комунізму”.

Ще одним документом засвідчено, що досягнення колективу мають велике значення для Буковини і Чернівецьке обласне управління культури привітало керівництво Чернівецького медичного Інституту: ректора – доцента О. Д. Юхимця, секретаря бюро ЛКСМУ І. І. Полянського, М. О. Рибак з присвоєнням найменування “Самодіяльного народного колективу” ансамблю пісні і танцю Чернівецького медичного Інституту, зазначивши, що в роботі цього талановитого колективу, який домігся високого звання, багато зусиль вклало керівництво, партійна, профспілкова та комсомольська організації Інституту. Цей фактор свідчить про розумне використання самодіяльного мистецтва у вихованні естетичних смаків молоді, організації для них культурно-го дозвілля⁶.

Отже наказом № 235 по Чернівецькому медичному Інституті від 4 листопада 1965 року (див. фото. № 2) оголошено постанову Президії УРРПС “Про присвоєння звання “народний” за високу виконавську майстерність та активну творчу роботу по обслуговуванню трудящих. Згідно цього наказу:

1. Всім відділам і службам Інституту прийняти постанову Президії УРРПС до керівництва.

2. В переписці, діловодстві і практичній роботі надалі ансамбль пісні і танцю іменувати “Самодіяльний народний ансамбль пісні і танцю Чернівецького медичного Інституту”.

3. Просити Обласний комітет Професійної спілки медичних працівників виділити три штатних художніх керівників ансамблю у відповідності з існуючим положенням про самодіяльні народні ансамблі⁷.

Наказ затверджено підписом ректора Медінституту доцентом О. Юхимцем.

У 1967 році ансамбль на республіканському фестивалі самодіяльних колективів в місті Києві був удостоєний золотої медалі і Диплому I ступеня. А на Всесоюзному фестивалі цього ж року у Москві ансамбль нагороджено срібною медаллю та Дипломом II ступеня.

Нагороджений на Всесоюзних фестивалях народної творчості СРСР почесними грамотами Президії Верховної Ради України (1967, 1970, 1972). Неодноразово був нагороджений дипломами та грамотами за активну участь у розвитку народного самодіяльного мистецтва на Республіканському фестивалі (1973, 1985).

У 1979 році Народному самодіяльному ансамблю пісні і танцю додано назву “Трембіта”. Керівник ансам-

блю – Л. Бондарчук, балетмейстер – М. Поморянський, керівник оркестру В. Круцяк.

Колектив неодноразово виступав з концертами не тільки на Буковині та Україні, але й за її межами – Румунії (1977–1978 рр., м. Сучава), 1991–1992 – на Міжнародному фестивалі в Польщі (м. Ясторов'є); 1995–1996 рр. – на Міжнародному фестивалі в Угорщині (м. Будапешт); 30 червня 2001 р. – учасник Всеукраїнського фестивалю майстрів мистецтв та народної творчості “Мелодії Буковинського краю”, присвяченого десятиї річниці Незалежності України (м. Київ, палац “Україна”). Участь самодіяльного колективу у міжнародних конкурсах та фестивалях допомагають майбутнім лікарям уявити собі, що таке Батьківщина, патріотизм, національний інтерес. Ансамбль є активним учасником всіх культурно-масових заходів м. Чернівці та заходів університету⁸.

У грудні 2001 р. – виступив на сцені палацу “Академічний”, а в 2002 р. став переможцем на обласному фестивалі творчих колективів вищих навчальних закладів I–IV рівнів акредитації. За 50 років творчої діяльності в репертуарі ансамблю відтворено понад 300 пісень, 70 оркестрових номерів, поставлено 30 вокально-хореографічних композицій та 35 танців.

Народний аматорський ансамбль пісні і танцю “Трембіта” сповідує кращі зразки народної творчості, фольклорне розмаїття нашого краю. Золотий фонд ансамблю становлять: обрядова композиція “Свято лісоруба”, вокально-хореографічні – “Карпатські наспіви”, “На Івана Купала”, “Радянське Прикарпаття”, “Осінній полонинський хід”, а також чимало колоритних буковинських пісень і танців. За останні роки створено вокально-хореографічні композиції “Буковинський розмай”, “Буковинський тропак”, “Різдвяні гуляння”. Біля трьох тисяч юнаків і дівчат різних поколінь пройшли в ансамблі школу естетичного виховання.

З діяльністю ансамблю пов'язані перші кроки композиторської творчості видатного митця України В. Івасюка, лауреата Національної премії ім. Т. Г. Шевченка, який керував оркестром ансамблю, будучи студентом інституту. Упродовж багатьох років солістом ансамблю був студент інституту, а згодом заслужений працівник культури України Ю. Краснобаєв. Студенти, які брали участь у Народному аматорському ансамблі пісні і танцю “Трембіта” на сьогодні є докторами та кандидатами медичних наук, професорами, доцентами та висококваліфікованими лікарями (Г. В. Гайко, В. М. Корнацький, Р. Б. Косуба, Ю. Г. Прасол, А. М. Сокол, Б. Г. Макар, В. Ф. Мислицький, І. П. Дишук, О. С. Хухліна, О. Ф. Кудла, О. Ф. Кулик, О. І. Захарчук, В. Г. Козуб, В. Г. Деркач, В. С. Самар, Є. П. Ткач, Л. М. Бегаль, Б. Ю. Банул, Т. Б. Сикирицька, Л. С. Малюх, О. І. Юрків, І. М. Циркот, О. І. Петришин, Я. М. Телекі, В. С. Хашук та ін.).

Художніми керівниками і хормейстерами були: Л. Боднарчук, М. Романко, Д. Жалюк, М. Галицький, П. Казимирчук, Ю. Білоус. Хормейстерами: Т. Стінковий, А. Плішка, М. Довганич, М. Коник, балетмейстерами – М. Поморянський, Н. Пузанов,

⁶ DACho, F. P 938, Op. 5, Case 1289, Ark. 3–4.

⁷ Ibidem, P. 2.

⁸ Bukovyns'kyi derzhavnyy medychnyy universytet: Istoriya i s'ohodennya (do 70-richchya) [Bukovynian State Medical University: Past and present (the 70th anniversary)], op. cit., P. 216.

Д. Ластівка, М. Гнеп, М. Галицький, Ю. Сіроус, І. Хащовий, керівниками оркестру – В. Круцяк, В. Івасюк, М. Щербань. Л. Фельдман, Б. Бордужа, О. Жуков⁹.

Ансамбль "Трембіта" є активним учасником усіх культурно-масових заходів м. Чернівці, благодійних акцій та заходів згідно з календарним планом БДМУ, зокрема відзначення 600-річчя міста, Міжнародного фольклорного фестивалю "Буковинські зустрічі", що проходив у 2006 р. у Польщі. Також ансамбль взяв участь у святкуванні 50-річчя Сучавського університету ім. Штефана чел Маре та є дипломантом першого ступеня обласного фестивалю "Чисті роси".

Упродовж 2–4 серпня 2013 року в м. Боньхад (Угорщина) відбувся черговий етап 24 Міжнародного музично-етнографічного фестивалю "Буковинські зустрічі" (див. фото № 6). У фестивалі взяли участь 34 колективи з 9 країн Європи (Угорщина, Польща, Україна, Румунія, Німеччина, Словаччина, Хорватія, Боснія та Герцеговина, Сербія). Україну представляли 2 колективи з Чернівецької області: Народний аматорський ансамбль пісні та танцю "Трембіта" (хорова група) Буковинського державного медичного університету та інструментальний ансамбль "Карпатська Тайстра" (сmt. Путила).

Організатори фестивалю висловили вдячність колективу ансамблю "Трембіта" за участь у форумі. Також було зазначено, що художні колективи Буковинського державного медичного університету стояли у витоків фестивалю "Буковинські зустрічі". Тому Народний аматорський ансамбль пісні та танцю "Трембіта" (в повному складі) отримав запрошення для участі у 25 ювілейному фестивалі, що відбудеться у червні 2014 року.

У м. Турчянське Теплице (Словаччина) 22–24 серпня 2014 року відбувся черговий етап Ювілейного 25-го Міжнародного музично-етнографічного фестивалю "Буковинські зустрічі" (див. фото № 7). У фестивалі взяли участь 15 колективів із дев'яти країн (Угорщина, Польща, Україна, Румунія, Німеччина, Словаччина, Хорватія, Боснія та Герцеговина, Сербія). Україну представляли два колективи з Чернівецької області: інструментальний ансамбль "Плаюл" (сmt. Герца) та Народний аматорський ансамбль пісні і танцю "Трембіта" (хорова група) Буковинського державного медичного університету. Цей захід відбувався у рамках відзначення 70-річчя Буковинського державного медичного університету.

Організатори фестивалю – генеральний директор З. Ковальський та міський голова М. Сигут – тепло зустріли студентів-медиків та створили чудові умови для проживання та репетицій музичних колективів. Учасники фестивалю мали змогу поспілкуватися один з одним, поділитися враженнями і переживаннями, знайти нових друзів.

Фестиваль розпочався урочистою ходою головною вулицею міста. Під час музичного форуму колективи мали змогу представити публіці вокальні, танцювальні та інструментальні твори країн-учасниць. Особливу увагу привернули виступи колективів з України. Попри обмеження

у часі, хорова група ансамблю "Трембіта" виконувала пісні на біс.

Несподівано і цікаво була зустріч з Послом Ізраїлю у Словаччині А. Бен-Цві – уродженцем м. Чернівці. Виступаючи зі сцени, він згадав, як бував на виступах "Трембіти" у теоретичному корпусі БДМУ на вул. Богомольця, 2¹⁰.

24 серпня, у День Незалежності України, відбувався гала-концерт, який завершився виконанням Гімну України. Ансамбль був приємно вражений підтримкою, яку висловлювали у цей нелегкий час представники художніх колективів та місцеве населення.

Народний аматорський ансамбль пісні і танцю "Трембіта" (у повному складі) отримав запрошення для участі у 26-му Міжнародному музично-етнографічному фестивалі "Буковинські зустрічі", який відбувся у червні 2015 р.

4–6 листопада 2015 р. в рамках Транскордонного проекту TVR IASI 24: Ясси-Кишинів-Чернівці відбувся творчий фестиваль, в якому брали участь колективи з Кишинєва, Чернівців та Ясс. Метою проекту була популяризація української культури, налагодження культурно-мистецьких зв'язків студентської молоді Буковини і Румунії. Народний аматорський ансамбль пісні і танцю "Трембіта" виступив представником від Буковини. 4 листопада відбувся гала-концерт у межах святкування територіальної телестудії TVR IASI 24. 5 листопада колектив БДМУ виступив з творчою програмою в Університеті сільського господарства та ветеринарної медицини в м. Ясси.

На сучасному історичному етапі самодіяльний народний ансамбль пісні і танцю "Трембіта" має чимало здобутків. Так, 19 листопада 2017 року, Народний аматорський ансамбль пісні і танцю став учасником Міжнародного фестивалю у місті Кишинів (Молдова).

У квітні 2018 року в Літньому театрі у Чернівцях відбувся I Міжнародний фестиваль-конкурс народного танцю "BUKOVINA FOLK DANCE". Учасники хореографічної групи народного аматорського ансамблю пісні і танцю "Трембіта" здобули I місце, а також Диплом у номінації "Кращий сценічний костюм". На конкурс прибули танцювальні колективи з усіх куточків України та з-за кордону, щоб продемонструвати народне танцювальне мистецтво.

Ректор БДМУ привітав учасників хореографічної групи, талановитих студентів та керівників Л. Романчук (художнього керівника ансамблю) та І. Баховця (балетмейстера) з високою нагородою та побажав нових звершень. "Ансамбль "Трембіта" – це своєрідний знак якості, тому що крім розвитку своїх творчих здібностей, учасники мають обов'язок ще й добре навчатися. Сьогодні майже всі, хто виступає на цій сцені – відмінники навчання"¹¹, – зауважив Т. Бойчук.

1 листопада 2018 року в Чернівцях відбувся урочистий концерт з нагоди 55-річчя творчої діяльності народного аматорського ансамблю пісні і танцю "Трембіта" Буковинського державного медичного університету (див. фото № 10). На святковий захід запросили учасників колективу різних років. За час діяльності колективу, ансамбль додав до свого репертуару сотні

⁹ Ibidem, P. 216-217.

¹⁰ "Khorovyj ansambl' Bukovyns'koho medychnoho universytetu povernuvsyia zi Slovachchynu" [The Choir Ensemble of Bukovina Medical University has returned from Slovakia], *Molodyi Bukovynets* [The young Bukovynets'], URL: https://molbuk.ua/chernovtsy_news/77840-khorovyy-ansambl-bukovynskogo-medychnogo-universytetu-povernuvsyia-zi-slovachchynu.html [in Ukrainian].

¹¹ Цитату взято з вітального виступу Т. М. Бойчука, д. мед. н., проф., ректора ВДНЗ України "Буковинський державний медичний університет".

піснених творів, танцювальних композицій та вокально-хореографічних номерів. Також відомо, що саме у “Трембіті” свою творчу діяльність розпочинали такі відомі особистості, як В. Івасюк, Ю. Краснобаєв та М. Ткач. Знаково, що ювілейний концерт відбувся в палаці “Академічний”.

Учасники нинішнього складу колективу (53 студенти-медики), влаштували театралізоване дійство з вокально-хореографічними постановками. У концерті узяв участь вокальний ансамбль “Рута” Вашковецького медичного коледжу БДМУ, танцювальні колективи “Юність” Центрального палацу культури Чернівців та “Ізвораш” (Глибока), а також Буковинський ансамбль пісні і танцю Чернівецької обласної філармонії.

Народні традиції мають міцне коріння, тож теперішні учасники ансамблю та їхні керівники бережуть все, що було зроблено і створюють нове, неповторне, те, що звеселяє українську душу. Нині хормейстер ансамблю – Т. Д’яченко, балетмейстер-постановник – І. Баховець, художній керівник – Л. Зюбак-Романчук, а режисер-постановник – заслужена артистка України В. Головка.

Народний аматорський ансамбль пісні і танцю “Трембіта” бере участь у концертах, фестивалях університету та краю; організовує та проводить різдвяні колядки; творчі виступи на наукових конференціях університету. Всеукраїнський фестиваль-конкурс народної хореографії імені Павла Вірського також залишив особливе місце в історії діяльності ансамблю.

При палаці «Академічний» щороку проводиться містецький тиждень – звіт колективів палацу, зокрема, концерт Народного аматорського Ансамблю пісні і танцю “Трембіта”, вечір поезії “Поезіє, пусти мене в свій храм”, концерт сучасної пісні і танцю, вистава “Веселі сценки з нашого життя”, вечір інструментальної музики, концерт оперної та класичної музики.

Учасники хорової групи Народного аматорського ансамблю стали Лауреатами I ступеня у номінації “Хоровий спів” у 2018 році на X Міжнародному вокально-хоровому конкурсі-фестивалі “Хай пісня скликає друзів”. У травні 2019 році знову перемогли, ставши Лауреатами I ступеня у номінації “Хоровий спів” на XI Міжнародному вокально-хоровому конкурсі-фестивалі “Хай пісня скликає друзів” (див. фото № 11). Проводилось змагання у п’яти номінаціях і шести категоріях. Конкурсні виступи проходили у Чернівецькій обласній філармонії, палаці “Академічний”, в V корпусі ЧНУ ім. Ю. Федьковича. Членами журі були відомі музиканти, музикознавці з України, Молдови, Австрії, Румунії, Китаю. Участь у конкурсі взяли близько 100 солістів і 30 колективів.

На конкурсі на високому рівні презентували програму у номінації “Естрадний сольний спів” О. Клим, студентка медичного факультету № 1 БДМУ, та у номінації “Народний сольний спів” Л. Захарчук, студентка медичного факультету № 2 БДМУ, вони стали Лауреатами II ступеня.

**Фото. 5. Святкування з нагоди підтвердження звання «Народного аматорського ансамблю», 26.12.2011 р.
Офіційний сайт БДМУ (www.bsmu.edu.ua)**

Спосіб проведення молоддю університету вільного від навчання часу є своєрідним індикатором естетики та культури дозвілля студентства, де коло їхніх інтересів, бажань, прагнень має можливість втілюватися у різних формах і видах позанавчальної діяльності, більш повно

реалізувати себе у соціально-культурній сфері життя. Особливого значення набуває участь студентів-медиків в аматорських колективах. Такий колектив є мікросоціумом, в якому розвивається студент шляхом участі у творчій діяльності¹².

¹² Petrov Yu. V. *Filosofs'ko-estetychni aspekty rozvytku samodiyal'noho sub'yekta: Problemy teoriiy* [Filosofs'ko-estetychni aspekty rozvytku samodiyal'noho sub'yekta : Problemy teoriiy], avtoref. dys. d-ra filos. nauk: 09.00.04, Kyjivs'kyi un-t im. T. H. Shevchenka, Kyjiv, 1993, 36 p. [in Ukrainian].

**Фото 6. Народний аматорський ансамбль пісні і танцю “Трембіта” став учасником фестивалю “Буковинські зустрічі” (2013).
Офіційний сайт БДМУ.**

Фото 7. Повернення ансамблю БДМУ зі Словаччини (22-24.08.2014). Офіційний сайт газети “Молодий Буковинець” (www.molbuk.ua/chernovtsy_news)

Фото 8–9. Хореографічна група ансамблю “Трембіта” (2018 р.).
Офіційний сайт БДМУ

Фото 10. 55-річчя творчої діяльності ансамблю “Трембіта” (2018 р.). Архів БДМУ.

Фото 11. Ансамбль "Трембіта" БДМУ Лауреат I ступеня Міжнародного вокально-хорового конкурсу-фестивалю "Хай пісня скликає друзів" (2019 р.). Новини на інтернет-ресурсі www.karpaty.news

Аматорська діяльність студентської молоді університету сприяє підвищенню "особистого статусу", задоволення потреб індивідуального престижу, тобто стати широко освіченою, інтелектуально розвинутою, духовно збагаченою людиною з яскраво вираженою «Я-концепцією».

Ставлення студентів до культурних традицій краю співвідноситься з реаліями їхнього життя з усіма його проявами, де спілкування з фольклорним мистецтвом виступає об'єктивною потребою, тобто реалізується соціальний запит, замовлення особистості, що має бажання й спрямована на сприйняття цінностей музичного фольклору. Для сучасної молоді музика – це "пізнання життя", "духовний світ, глибинний і тонкий", "це почуття і переживання", "естетична насолода", саме вона є духовним стрижнем, що допомагає особі не "зламатися, зберегти і піднести себе серед сучасних життєвих негараздів".

Слушною є думка науковців про те, що культурне обличчя людини визначається не кількістю прожитих на світі років, а духовним долученням до цінностей світової культури. А інтелектуальне обличчя характеризується універсалізмом, а універсалізм – це не тільки і не стільки професійна діяльність людини, але й широта її духовного кругозору, обсяг культурного надбання, потяг до всебічних знань, психологічна налаштованість на творчу діяльність.

Аматорська творчість для студентів – це вбирання краси з художньої предметності мистецтва для формування себе цими засобами. У своїй визначеності стосовно участі в аматорській художній творчості студенти зазначили, що ці устремління набувають характеру пот-

реби якомога частіше "входити в світ естетично-художньої сфери", тим самим створюючи навколо себе красу почуттів, формуючи риси досконалості, розширюючи досвід інтелектуально-емоційного реагування на навколишній світ, оточуюче середовище, узгоджуючи їх з ідеєю гармонії й доцільності¹³.

Загальнокультурна компетенція, що набувається студентами у процесі аматорської художньої діяльності, охоплює знання в ракурсі особливостей національної, загальнолюдської й музичної культури, духовно-моральних основ, які мають місце в ній, а також культурологічних основ суспільних явищ і традицій.

Участь в ансамблі студентів-медиків допомагає виховувати вміння виставляти власні об'єктивні оцінки щодо різних життєвих явищ та подій, дисциплінує, привчає до праці; допомагає через мистецтво глибше усвідомити свої думки і відчуття, ясніше мислити і глибше відчувати; пізнавати саме себе, зробити способом пізнання інших, засобом тіснішого зближення з колективом, дає можливість через колектив рости разом з іншими і йти спільно до здійснення нового, повного глибких і значних переживань, життя.

Особливу увагу привертає питання важливості формування мотивації в учасників ансамблю до самодіяльності. У концепції національного виховання зазначено, що на формування мотивації значно впливає творча атмосфера колективу та історичні традиції, що склалися в університеті за всі роки існування, самотутність соціокультурного середовища. "Плекання поваги до своєї Альма-Матер, дотримання і розвиток демократичних та академічних традицій вищого навчального закладу"¹⁴.

Провідну роль у діяльності студентів-медиків відіг-

¹³ Boychuk I. I. "Kul'turna diyal'nist' student-s'koyi molodi Bukovyny (na prykladi studentiv bukovyns'koho derzhavnogo medychnoho universytetu)" [Cultural activities of students of Bukovina (on the example of students of Bukovina State Medical University)], *Dupa M. Orchestra "Mugurelul" Dorohoi in peisajul folcloric transfrontalier* [The Mugurelul Dorohoi Orchestra in a cross-border folklore landscape], Botoșani, Arena Cărții, 2011, P. 49–52 [in Ukrainian].

¹⁴ "Kontseptsiya natsional'noho vykhovannya student-s'koï molodi" [The concept of national education of student youth], *Osvita i upravlinnia* [Education and Management], 2009, T. 12, N 2, P. 81.

рають внутрішні особистісні мотиви, які безпосередньо зумовлені різноманітними інтересами, у тому числі й творчими вподобаннями та потребами самого студента. Потреби студента-медика в свою чергу, задовольняються у процесі їх участі у самодіяльному художньому колективі, який сприяє творчому розвитку і посилює творчу активність, формує морально-естетичні якості, сприяє підвищенню емпатійності особистості студента¹⁵.

За результатами наших опитувань учасників аматорської художньої самодіяльності, підтверджується позитивне значення творчої музично-естетичної діяльності у розвитку особистості майбутнього фахівця, підвищенні самооцінки та якості студентського життя, формування оптимістично-естетичного світобачення. А це сприяє підвищенню успіхів у навчанні та науковій діяльності студента, розвитку бажання до самовдосконалення та сприяє професійному становленню активної особистості майбутнього лікаря.

Г. Кондратенко зазначає, що у змісті позанавчальної діяльності університету можна виділити такі пріоритетні напрямки:

– естетичне виховання молоді та розвиток позитивної мотивації до майбутньої професії;

– збереження найкращих традицій університету, активний пошук і формування духовних цінностей та традицій, розвиток корпоративної культури студентів і викладачів вишу;

– сприяння розвитку громадської діяльності органів студентського самоврядування як соціальної школи майбутнього фахівця;

– допомога творчому креативному самовиявленню майбутніх фахівців у позанавчальній аматорській діяльності, яка забезпечуватиме свободу вибору і набуття досвіду естетичного спілкування в аматорському колективі.

За результатами досліджень, ми виявили причини, що спонукають студентів до художньо-творчої діяльності у самодіяльних аматорських колективах. До таких належать: потреба в самореалізації, можливість цікаво та змістовно проводити дозвілля, можливість пізнати й розвинути свої творчі креативні можливості, поглибити знання музичного репертуару, можливість знайти друзів, однодумців, бути відомим і позбутися внутрішніх комплексів. Серед якостей, що заважають студенту в реалізації власного творчого потенціалу, відзначено: лінощі, внутрішні комплекси та занижена самооцінка, слабка сила волі та інші.

Отже мотиви та інтерес студентської молоді до участі в аматорській художній діяльності пов'язані:

- з соціально-культурними умовами значимої для них діяльності (музично-естетичної, музично-освітньої, музично-виконавської, музично-просвітницької) та організації і проведенні змістовного дозвілля;

- з соціально-психологічними аспектами: спілкування в колективі, міжособистісне спілкування, вплив позитивного морально-психологічного клімату в колективі, на відчуття особистої значущості і цінності;

- зорієнтованість на цілі у житті, навчанні, художньо-творчій діяльності, продуктивного використання вільного часу та засобів для досягнення мети, які є особистісно значущі;

- самоактуалізація як засіб втілення індивідуальних інтересів в культурно значимих сферах аматорської творчості, життєдіяльності студентського аматорського ансамблю, в організації продуктивного дозвілля за інтересами

молоді у вільний час¹⁶.

Висновки. Отже, на підставі архівних документів і сучасних наукових публікацій, досліджено аматорську діяльність студентів-медиків у самодіяльному народному ансамблі пісні та танцю “Трембіта”. З'ясовано, що використання молоддю вільного від навчання часу має важливе значення у розвитку академічних і мистецьких традицій університету, формуванні високих моральних та духовних якостей студентської особистості, необхідних у професії майбутнього лікаря. Визначено, що на формування мотивації впливають історичні традиції, що склалися в університеті, творча атмосфера колективу та повага до своєї alma mater.

Boychuk I. I. History of participation of students of Bukovinan State Medical University in the “Trembita” ensemble. The Folk Amateur Song and Dance Ensemble “Trembita” has been started in 1963 exclusively by the talented students of the Chernivtsi Medical Institute. In 1965 it was awarded the title “Amateur Folk Song and Dance Ensemble”. The team of ensemble have won many diplomas and certificates for active participation in music discourse of our region and many thanks for the development of amateur folk art in Bukovina. Participants of the “Trembita” song and dance ensemble study the best samples of folk art, get acquainted with the folklore diversity of our region. The golden fund of the ensemble are: the ceremonial composition “Feast of the Lumberjack”, vocal and choreographic performance “Carpathian Chants”, “On Ivan Kupala”, “Autumn Polonsky Movement”, as well as many magnificent Bukovinian songs and dances. **The aim of the study** is to analyze the motives of BSMU students' participation in the activities of the “Trembita” Folk Amateur Song and Dance Ensemble. **Research methodology.** The article uses descriptive, bibliographical and historical comparative methods. **Conclusions.** The analysis of scientific literature and some scientific researches and documentary data show the importance of participation of BSMU student youth in the folk amateur “Trembita” song and dance ensemble. The amateur activities of the student youth of the university contribute to the enhancement of “personal status”, the satisfaction of prestigious needs, that is to be more educated, intellectually developed, spiritually enriched person with an active “I-concept”. The involvement of medical students is essential in developing high moral and spiritual qualities of the individual required in the doctor's profession.

Key words: folk song and dance ensemble “Trembita”, history of Bukovinian State Medical University, cultural traditions, amateur activities of students.

Boychuk Irina – кандидат психологічних наук, доцент кафедри музики факультету педагогіки, психології та соціальної роботи ВДНЗ України “Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича”. Коло наукових інтересів: музична психологія та психологія музичної діяльності, історія буювської музичної культури, професійно-особистісне становлення фахівця, чинники успішного працевлаштування викладача мистецьких дисциплін. Автор та співавтор понад 30 наукових праць, у т.ч. 6 навчальних та методичних посібників.

Boychuk Irina – Candidate of Psychological Sciences, Associate Professor of the Department of Music, Faculty of Pedagogy, Psychology and Social Work of the Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University. Research interests are such as musical psychology and psychology of musical activity, history of Bukovina musical culture, professional & personal formation of a specialist, factors of successful employment of an artistic disciplines teacher. Author and co-author of more than 30 scientific works, including 6 manuals and tutorials.

Received: 01.04.2020

Advance Access Published: June, 2020

© I. Boychuk, 2020

¹⁵ Kondratenko H., Chernikov S. Profesiynne stanovlennya maybutn'oho fakhivtsya v pozanavchal'niy diyal'nosti vyshu [Professional formation of the future specialist in extracurricular activity of university], Naukovi zapysky. Seriya: Pedagogichni nauk [Proceedings. Series: Pedagogical Sciences], Kirovohrad, RVV KDPU im. V. Vynnychenka, 2013, Vyp. 121, Chapter II, P. 33–38 [in Ukrainian].

¹⁶ Boychuk I. I. Kul'turna diyal'nist' student-s'koyi molodi Bukovyny..., op. cit., P. 49–52.